Nr. 199. Poniedziałek 30. Sierpnia 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Insercya od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 27go sierpnia. Odnośnie do postanowienia §. 4. ogłoszonego najwyższym patentem z d. 27. maja r. b. (dziennik ustaw państwa zeszyt XXXVI.) regulaminu o prasie podaje się do wiadomości, że egzemplarze obowiązkowi pism drukowanych w Galicyi wydawanych mają być przesłane do biblioteki uniwersytetu we Lwowie, zaś pism wydawanych w Krakowie lub jego okręgu do biblioteki uniwersytetu w Krakowie.

Wiédeń, 24. sierpnia. Dnia 25. sierpnia 1852 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany LI. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, a mianowicie we wszystkich wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 165. Dekret ministerstwa finansów z dnia 3. sierpnia 1852, obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych, wyjąwszy Lomb.-Weneckie królestwo, tyczący się zniesienia przepisów kursu przymusowego co do będących w obiegu po 3% uprocentowanych biletów skarbowych i ich wymiany.

Nr. 166. Rozporządzenie najwyższej władzy policyjnej z dnia 3go sierpnia 1852, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, tyczące się nazwy władz policyjnych w krajach koronnych.

Nr. 167. Dekret ministerstwa finansów z d. 16. sierpnia 1852, obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych, którym się najwyższe postanowienie z dnia 7. sierpnia 1852 względem uwolnienia płacy aż do 300 złr. od służbowej taxy publikuje.

Nr. 168. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, ministra sprawiedliwości i szefa naczelnej władzy policyjnej z dnia 18go sierpnia 1852, którem się regulamin prasy z 27. maja 1852 także dla będących w stanie wyjątkowym prowincyi monarchyi Austryackiej od 1. września 1852 w rzeczywistość wprowadza.

Do tego zeszytu dziennika ustaw państwa dodany jest także spis sprostowań do *niemieckiego* osobnego wydania XXXVI. zeszytu dziennika ustaw państwa z roku 1852, który zawiera rewidowane prawo karne z 27. maja 1852, tudzież rozporządzenia kompetencyi i regulamin prasy, równie jak do wydanego na widok publiczny w c. k. nadwornej i rządowej drukarni podręcznego wydania tych ustaw in octavo.

W konkluzyjnym ustępie zawartego w urzędowej części *Gazety Wiédeńskiej*, z 21. sierpnia 1852 nr. 200 obwieszczenia o nowo wydanych zeszytach dziennika ustaw państwa zamiast: Włosko-niemieckie podwójne wydanie XLIV. zeszytu z roku 1851 — należy czytać: „Włosko-niemieckie-podwójne wydanie XLIV. zeszytu z roku 1852.“

Wiédeń, 25. sierpnia. Dnia 26. sierpnia 1852 wyjdzie w c. k. nadwornej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany LII. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, a mianowicie we wszystkich wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 169. Traktat pocztowy zawarty między Austryą i państwem kościelnem, podpisany w Rzymie dnia 30. marca 1852, i w ratyfikacyach wymieniany tamże dnia 11. czerwca 1852.

Sprawy krajowe.

Lwów, 27go sierpnia. Dwudziesta lista składek na kupno majętności na Zakład naukowy gospodarski, przez c. k. urząd obwodowy Żółkiewski, po dzień 27. sierpnia 1852 r. zebranych.

I. Na gospodarstwo wzorowe:

Z kolekty p. Romana Blauta, c. k. komisarza obwodowego: PP. Henryk Nowakowski, c. k. komornik sekcyi Sokalskiej 25 złr., Franciszek Kleczkowski z Skomoroch 20 złr., Artur Głogowski z Bojańca, Mikołaj Nikorowicz z Ulwówka, Adam i Anna Kłodzińscy z Parchacza, Józef i Adolf Udryccy z Mostów wielkich, po 10 złr., Ignacy Lang z Wolicy 6 złr., Józef Pajączkowski i Michał Olexiński z Tuturkowic, po 5 złr., Grzegorz Pirożek z Parchacza, Ignacy Dudziński z Tartakowa, po 2 złr., Karol Piccardt z Mostów, Józef Nowicki z Parchacza i Jks. Jan Kuźmiewicz, pleban obr. łac. w Tartakowie, po 1 złr.

II. Na szkołę bezzwrotnie:

PP. Eustachy Marszycki z Lisek 25 złr., Henryk Rylski z Dłużniowa 20 złr., Klementyna Baronowa Hagenowa z Perespy 10 złr., Jan Rulikowski z Uhrynowa 7 złr., Joanna Ruszczycowa z Sokala, Antoni Tatarowicz z Dobraczyna i Jks. Michał Mroczkowski pleban obr. łac. w Warężu, po 5 złr., Józef Noa Löwenherz z Krystynopola 4 złr., Adolf Mussil z Sokala, Izaak Margulies i Jan Nowicki z Krystynopola, po 2 złr., Hersz Schönfeld i Osias Czaczkis z Krystynopola, po 3 złr., Ignacy Barbażewski, Antoni Nowakowski, Stanisław Dąbrowski, Marceli Janicki, Wincenty Josephi, Ernest Schauer z Poturzycy, Manes Bernstein i Ignacy Swiebodowski z Krystynopola, po 1 złr., Alexander Lewicki z Poturzycy 30 kr. i Jędrzej Swadowski z Poturzycy 16 kr.

Suma dwudziestej listy . . .	209 złr. 46 kr.
Dodawszy sumę dziewiętnastu poprzednich list	15,151 złr. 35 2/4 kr.
Jest ogółem . .	15,361 złr. 21 2/4 kr.
Z tego wypada na fundusz szkoły	2,440 złr. 33 2/4 kr.
a na fundusz gospodarstwa wzorowego . . .	12,920 złr. 48 kr.
Ogół funduszów jak wyżej . .	15,361 złr. 21 2/4 kr.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Jasło, 19. stycznia. Dnia 18. stycznia r. b. w dzień Urodzin Jego Mości Cesarza Franciszka Józefa przedsięwzięto po uroczystem nabożeństwie przepisane statutami obdzielenie prowizyą w kwocie 43 złr. 30 kr. od kapitału funduszu inwalidów Jana Hajderer.

Wiédeń, 28. sierpnia. Według dzisiejszego dziennika ustaw państwa wejdzie nowy regulamin prasy na mocy najwyższego rozporządzenia z dnia 11. sierpnia r. b. w zupełną moc obowiązującą począwszy od 1. września r. b. także i w owych krajach i częściach terytoryum państwa, które się znajdują w stanie oblężenia, a rozporządzenie to ma być wykonanem przez władze oznaczone w regulaminie prasy. To najwyższe rozporządzenie jest przeto obowiązującem nietylko dla Wiédnia i Pragi ale i dla Węgier, Siedmiogrodu, Galicyi i dla lombardzko-weneckiego królestwa.

Łącznie z obszernemi w Węgrzech i Siedmiogrodzie wydanemi aktami najwyższej łaski i z rozkazem Jego Cesarskiej Mości, mocą którego ustała czynność sądów wojennych w sprawach o zbrodnie polityczne popełnione podczas rewolucyi węgierskiej, widzimy w powyższem rozporządzeniu pocieszający dowód, że się zbliża do końca epoka przejścia w trwałe stosunki. Coraz więcej ustępują ślady nieszczęsnej przeszłości, a prawodawcza i organizująca czynność rządu cesarskiego usiłuje rozwiązać swoje zadanie ustalając trwale legalną i prawdziwym potrzebom państwa i ludów odpowiednią administracyę. Pomyślność i szczęście mieszkańców tych krajów są przewodniczącą ideą, wiecznie świętem *prawem*, podstawą tej budowy przedsięwziętej przez naszego wzniosłego Monarchę.

Z niezachwianą konsekwencyą dąży się do tego celu, który w końcu będzie osiągnięty. *(L. k. a.)*

(Lit. „koresp. austr.“ o najwyższem postanowieniu z d. 11. sierpnia względem prasy.)

Wiédeń, 25. sierpnia. Rozporządzenie oparte na najłaskawszem postanowieniu Jego Cesarskiej Mości z dnia 11. sierpnia jest bardzo ważne szczególnie co do skutków dla stanowiska prasy peryodycznej i nieperyodycznej.

Rzeczone rozporządzenie jest najjawniejszym dowodem, że rząd nietylko nie myśli stawić zapory niezawisłemu ale przyzwoitemu i stosownemu ruchowi prasy, ale owszem teraźniejszy jej stosunek przetwarza w stanowisko uregulowane stałemi ustawami; znosi bowiem jej dotychczasowe wyjątkowe traktowanie także i tam, gdzie skład stosunków i interes publicznego porządku jeszcze wymaga w innych względach zatrzymania stanu wyjątkowego.

Od prasy więc jedynie teraz zależeć będzie, przez godne, patryotyczne i ogółowi pożyteczne zachowanie się, bez wszelkiej opozycyi, która tylko wiedzie do szkody ogółu i już niejedno dobrzeuporządkowane państwo przywiodła do zgubnej przepaści, ustalić podstawy teraźniejszej swojej egzystencyi. Uznane prawdy, pożyteczne praktyczne dążności nigdy niebędą wyłączone z jej zakresu, a jeżeli prasa sumiennie trzymać się będzie stanowiska przyznanego jej ustawą, natenczas okaże się ku zaspokojeniu wszystkich stron,

że prasa w zakresie wytkniętym prawami utrzymać się może w harmonii z stosunkami cesarstwa. *(L. k. a.)*

(Litogr. „kor. austr.“ o dekrecie ministeryum finansów z d. 3. sierpnia.)

Wiedeń, 25. sierpnia. Ogłoszona dziś uchwała c. k. ministeryum finansów z dnia 3. b. m. znosi kurs przymusowy oprocentowanych po 3 od sta asygnacyi skarbu państwa po 100 złr., 500 złr. i 1000 złr. w taki sposób, że począwszy od tego dnia nikt nie może być zniewolonym przyjmować je miasto zapłaty — jednakże przyjmować je będą kasy państwa jeszcze nadal z policzeniem procentów aż do dnia wypłaty, lub zmieniać na nieoprocentowane asygnacye skarbu państwa po 5 złr. i po 10 złr.

Pomimo tego zniesienia kursu przymusowego pozostaną odnośne asygnacye skarbu państwa policzone ze względu na ograniczenie pieniędzy papierowych państwa do tych papierów publicznych, które mają kurs przymusowy.

Uczyniono więc znowu dalszy krok do upojedyńczenia obiegu pieniędzy papierowych państwa, który się wkrótce ograniczać będzie na asygnacye skarbu po 5 złr. i 50 złr., ale uczyniono zarazem także krok, aby wyjść z kursu przymusowego, do czego się zapewne znacznie przyczyni usiłowanie administracyi finansów dążące do dalszego znacznego zmniejszenia wszystkich pieniędzy papierowych państwa. *(L. k. a.)*

(Dekret ministeryum finansów.)

Wiedeń, 25. sierpnia. *Dekret ministerstwa finansów z d. 3. sierpnia 1852*,

obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych, wyjąwszy Lomb. Weneckie królestwo, tyczący się zniesienia przepisów kursu przymusowego co do znajdujących się w obiegu po 3% uprocentowanych biletów skarbowych i ich wymiany.

Na mocy najwyższego postanowienia z 19. lipca b. r. podaje się ze strony ministeryum finansów, co następuje, do wiadomości publicznej:

Obowiązujące obecnie przepisy kursu przymusowego mają co do 3 od sta uprocentowanych biletów skarbowych z końcem tego roku o tyle wyjść z mocy obowiązującej, że zacząwszy od 1. stycznia przyszłego roku, *w powszechnym obiegu* nikogo do przyjmowania ich w miejsce zapłaty przymuszać nie można.

Właścicielom uprocentowanych biletów skarbowych wolno jest od 1. stycznia 1852, wymieniać je na *nieuprocentowane* w przymusowym obiegu będące bilety skarbowe po 5 złr. 50 złr., albo po upływie roku 1852 na nowe po 3 od sta *uprocentowane*, jednak bez przymusu kursujących bilety skarbowe po 100 złr., 500 złr. i 1000 złr. z r. 1853.

W pierwszym przypadku będą wydane procenta aż do dnia wymiany, w drugim przypadku zaś tylko po koniec roku 1852 z tej przyczyny, bo bieżące od 1. stycznia 1853 procenta są na biletach skarbowych nowego wydania zahypotekowane.

Do wymiany uprocentowanych biletów skarbowych na nieuprocentowane lub na uprocentowane skarbowe bilety nowego wydania, jest przeznaczona w Wiédniu kasa wymiany, a w tych koronnych krajach, w których bilety skarbowe mają obieg przymusowy, główna kasa krajowa.

Oprócz tego uprocentowane bilety skarbowe będą od 1. stycznia 1852 także nadal we wszystkich kasach rządowych za zapłatę przyjmowane i na korzyść partyi przypadające po dzień zapłaty 3 procentowe prowizye policzone.

Względem uprocentowanych biletów skarbowych z datami wydania od 1. stycznia 1850 i 1851 pozostanie się przy postanowieniach obwieszczenia z 2. kwietnia 1852 (dziennik ustaw państwa rok 1852 nr. 81).

Zresztą będą uprocentowane bilety skarbowe także po zniesieniu kursu przymusowego w ogółową kwotę kursujących pieniędzy papierowych policzone. *(W. Z.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiedeń, 24. sierpnia. W upłynionym roku szkolnym przedsięwzięła w Wiédniu judicyalna komisya egzaminująca 125 egzaminów ogólnych (Staatsprüfungen). Rezultat był: 107 aprobacyi a 18 reprobacyi. Z uznanych zdolnymi 107 kandydatów otrzymało 35 świadectwo szczególniejszego uzdolnienia. W szkolnym roku 1850/51 przedsięwzięto 55 egzaminów ogólnych, z których się 43 aprobacyą a 12 reprobacyą kandydatów skończyły.

— Z przyczyny nakazanego zarzucenia nazwy starostw grodzkich podzielono nowe dyrekcye policyi na dwie kategorye, to jest na dyrekcye policyi pierwszej klasy, gdy na jej czele stoi urzędnik piątej lub szóstej klasy, i na dyrekcye policyi drugiej klasy, gdy na jej czele stoi urzędnik siódmej klasy.

— 25. sierpnia. Najwyższem postanowieniem Jego c. k. Apostolskiej Mości uwolniono pensye urzędników aż do sumy 300 złr. m. k. od płacenia taks służbowych.

— Książę Arcybiskup Wrocławski przybędzie tu w ciągu tej jesieni dla złożenia przysięgi lenniczej Jego c. k. Mości Franciszkowi Józefowi.

— Słychać, że Jej Mość Cesarzowa Rosyi przepędzi tegoroczną zimę w Wenecyi, gdyż ces. lekarze przyboczni doradzają Jej klimat włoski.

— C. k. ambasador prezydyalny przy zgromadzeniu związku niemieckim hrabia *Thun* uda się z Karlsbadu do Wiédnia, zabawi tu 14 dni, a potem powróci do Frankfurtu.

— W wysokiem ministeryum nauk publicznych mianowano osobną komisyę, która się ma zająć reformami planu studyów. Reformy względem lyceów i gymnazyów są już uchwalone, ale będą dopiero wtedy ogłoszone, gdy reorganizacya studyów prawniczych ostatecznie się zadecyduje, ażeby wszystkie reformy nauk odrazu weszły w rzeczywistość. Słychać, że ta komisya będzie jeszcze przez cztery tygodnie czynną i załatwia swe sprawy pod osobistem przewodnictwem pana ministra nauk publicznych. *(Lloyd.)*

(Okólnik księcia Prymasa Węgier do kleru archidyecezyi Grańskiej.)

Peszt, 20. sierpnia. JO. Najprzewielebniejszy Książę Prymas państwa wydał okólnik do kleru archidyecezyi Grańskiej, aby dnia 20. sierpnia, jako uroczystość świętego Stefana odśpiewano we wszystkich kościołach solenne *Te Deum* dla podziękowania Wszechmocnemu za to, że Jego c. k. Apostolska Mość mając dobro Węgier na sercu, i nieuchylając się od trudów długo trwającej podróży, ukończył ją szczęśliwie i w najpożądańszem zdrowiu. *(W. Z.)*

(Kurs wiedeński z 25. sierpnia 1852.)

Obligacye długu państwa 5% $96^{11}/_{16}$; $4^1/_2$% $86^7/_8$; 4% —. 4% z r. 1850. 91; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 $137^5/_8$. Wied. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1343. Akcye kolei pół. 2160. Glognickiej kolei żelaznéj 780. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 736. Lloyd 660.

Ameryka.

(Sprawy senatu zjednoczonych Stanów Ameryki północnej. — Ofiary przez pożar paropływu „Henri Clay.)

Nowy Jork, 3. sierpnia. Odroczenie kongresu nastąpić ma 31. sierpnia.

Dnia 2. sierpnia przyjmował Senat poselstwo prezydenta z odpowiedzią na propozycyę p. Mason; poselstwo zawierało sprawozdanie sekretarza stanu i uwiadomienie o wysłaniu komodora Perry z paropływem „Mississippi.“ Przyłączono list p. Crampton do p. Webster, datowany z Washington 5. lipca z tem urzędowem oznajmieniem, że rząd angielski uwzględniając tak częste użalania się kolonii za niedotrzymywanie umowy z roku 1818, a mianowicie na nadwerężenie jej przez amerykańskich i francuskich rybaków, wysłał pewną liczbę małych okrętów żaglowych i paropływów ku wybrzeżom Nowego Brunświku i do Prince-Edward-Island, tudzież do zatoki St. Lorenco; że jednak królowa poleciła przytem wyraźnie, aby oficerowie tylko w razie nadwerężenia punktów umowy występywali przeciw okrętom mocarstw sprzyjaźnionych, i przy każdej sposobności wystrzegali się niepotrzebnych kroków nieprzyjacielskich. — Po przedłożeniu tych papierów przemawiał p. Cass przeszło godzinę o ugodzie z r. 1818, usilując okazać zupełną bezzasadność wykładu jej ze strony Anglii. Ameryka powinna niesłychanym uroszczeniom Anglii całą siłą się oprzeć. Następnie zabrał głos p. Davis; nie sądził, aby ztąd miało przyjść do wojny, chociaż postępowanie Anglii mogłoby słusznie obruszyć Stany zjednoczone. Lecz niepodobna pozostawić teraz kwestyę odwzajemnienia dyplomatycznym negocyacyom. Obopólna umowa ma na względzie dochody skarbu publicznego; potrzeby państwa mogą jednego roku wynosić 40 milionów, drugiego zaś 80. Pokąd więc zagrażają jeszcze wypadki nieprzewidziane, tak długo kwestyę względem dochodów skarbowych należy pozostawić do rozstrzygnięcia kongresu. Gdyby umowę tę przedłożono Senatowi, natenczas byłby jej przeciwny. Do wojny, jak sądzi, nie przyjdzie; lecz gdyby Anglia okazała chęć do niej, tedy znajdzie w Stanach zjednoczonych gotowego przeciwnika. Również przemawiał i p. Hamlin; uroszczeń Anglii niepodobna znieść bez niesławy i upodlenia. — Dzienniki zachowują w tej mierze ton daleko umiarkowańszy od Senatu, i słuszna należy się im ztąd pochwała.

Podczas gdy Senat się unosi, a dzienniki staczają żwawe spory, ustaje zwolna oburzenie publiczności. Dyplomaci i ministrowie, od których właściwie zależy rozstrzygnięcie tej kwestyi, zostają w najlepszem porozumieniu, i niema już żadnej wątpliwości, że cała ta sprawa będzie w dobry sposób załatwiona. Depesza telegraficzna z Washington zawiera zapewnienie ze strony p. Webstera, że Anglia ogranicza się z pretensyami swojemi tylko na niewzruszony punkt umowy 3ch mil. Senator Corwin objeżdżający Kanadę miał w Quebek konferencyę z kolonialnym gubernatorem, która go całkiem zaspokoiła; p. Crampton zaś, ajent angielski, który przez cały tydzień zeszły negocyował z najznakomitszymi senatorami, odjechał z Kingston do Bostonu w prywatnym powozie p. Webstera.

— Spłonienie ogniem paropływu „Henry Clay“ zabrało daleko więcej ofiar, niż pierwotnie sądzono, bowiem potąd odszukano już przeszło sto trupów ludzkich, a brakuje jeszcze wiele osób tego okrętu. Oburzenie ztąd daleko jest mocniejsze, niż dawniej przy podobnych wypadkach, i pocieszają się tem wielce, że bil senatora Davis względem ochronienia pasażerów przeciw lekkomyślności i zarozumiałości kapitanów okrętowych przyjęto w senacie i przedłożono izbie reprezentantów. O potrzebie karnej w tym względzie ustawy jeden już tylko jest głos między publicznością i po dziennikach; w pierwszych siedmiu miesiącach roku bieżącego wydarzyło się 20 nieszczęśliwych z paropływami wypadków, przyczem 428 osób zginęło, a 100 skaleczało przez oparzenie lub w inny sposób. *(P. Z.)*

Anglia.

(Skład nowej izby niższej.)

Londyn, 20. sierpnia. Nowa Izba niższa liczy według „Dod's Parlamentary Companion“ pomiędzy członkami swymi 154 posiadaczów dóbr z tytułem i bez tytułu, 66 baronetów, 106 synów parowskich, 119 adwokatów, 99 kupców, fabrykantów, hurtowników (mię-

dzy tem 20 bankierów i 2 piwowarów), 1 architektę (James Bell), 1 przedsiębiercę budowli (W. Cubitt), 3 inżynierów (Locke, Stephenson i Peto) i 3 lekarzów (Hume, Brody i Michel). Interesa kolei żelaznych liczą 11 reprezentantów swoich, mających najznaczniejszy udział w tem przedsiębierstwie, i do których należą członkowie ze wszystkich partyi i stanów w Izbie zasiadających. Od czasu reformy bilu nie było jeszcze żadnej Izby niższej, do której nie wybranoby pierwotnie w dwóch równocześnie miejscach podobnego jak Daniel O'Connell, Villiers lub Cobden agitatora. Tylko przy wyborach z roku 1852 nie było tego wypadku. Przy ostatnich wyborach panowała dość znaczna obojętność ze strony uprawnionej do wyboru ludności. Z drugiej strony donoszą, że tam, gdzie chodziło o jaką kwestę zasadniczą, brano bardzo znaczny udział w wyborach, jak n. p. w hrabstwie Middlesex, gdzie według autentycznych wykazów głosowało tym razem o 1247 osób więcej niż roku 1847. Liczba wyborców w hrabstwie tem wynosi 14.610; z tych głosowało roku 1847 tylko 7514, roku zaś 1852, 8761 osób. *(P. Z.)*

Francya.

(Artykuł Monitora o radach jeneralnych.)

Paryż, 20. sierpnia. Dzisiaj wyszedł *Moniteur* bez urzędowéj części i zawiera długi, rozstrząsający artykuł *o radach jeneralnych*, ich stanowisku politycznem, znaczeniu i o ich obowiązkach. Przytoczono tam w szczególności, że za czasów konzulatu, cesarstwa i restauracyi mianowano członków téj korporacyi ze strony władzy centralnéj, to jest rządu; że na mocy ustawy monarchyi lipcowej z 22. czerwca 1833 wychodziły z wyborów na zasadzie „census", w roku zaś 1848 z wyborów powszechnych, i że ostatnią procedurę i teraz zachowano. „Było-to życzeniem rządu" — mówi pomieniony dziennik — „iżby rady jeneralne z tego samego co naczelnik państwa i ciało prawodawcze wychodziły źródła, a jeżli z temwszystkiem zastrzegł sobie prawo mianowania ich prezydentów i sekretarzy, tedy nastąpiło to w tym zamiarze, aby przy wprowadzeniu nowéj konstytucyi zespolić wszystkie żywioły w zupełnéj harmonii. Rząd liczył na zdrowy rozsądek i przychylność mieszkańców, i niezawiódł się na tem. Wyborcy oświadczyli się prawie jednomyślnie za takimi mężami, którzy mają szczerą chęć wspierania rządu w jego usiłowaniach uspokojenia namiętności i zaprowadzenia ulepszeń socyalnych." *Moniteur* wylicza następnie prerogatywy rad jeneralnych, rozszerzone jeszcze dekretem decentralizacyjnym z 26. marca (przynajmniej pośrednio, bowiem bezpośrednio przyznano tym dekretem tylko prefektom większy zakres działalności), tudzież zasługi ich położone dotychczas dla kraju, i do których według tego dziennika policzyć jeszcze trzeba jedną z największych, a mianowicie: „że postępowaniem swojem (aluzya do wotów za rewizyą) umiały się przyczynić do zbawiennego kroku z 2go grudnia." „W ściśléj styczności z mieszkańcami, między którymi przebywają," — dodaje *Moniteur* — znane były radom jeneralnym najlepiej niebezpieczeństwa, potrzeby i życzenia kraju; były one wiernym jego odgłosem, kiedy dwukrotnie i prawie jednomyślnie ogłosiły za rzecz konieczną rewizyę konstytucyi, otwierającéj w sposób złowrogi przepaść dla Francyi. Podwójne to objawienie woli narodowej było dla Wybranego od ludu niejako uprzedzającem potwierdzeniem tych środków energicznych, które nas zbawiły." Wyliczając następnie *Moniteur* przyszły jeszcze rozwój materyalny, kończy usilnem wezwaniem do powszechnego pojednania się i przemawia temi słowy: „Nasze nieszczęsne niezgody wewnętrzne dość nam już przyniosły szkody; czas już położyć koniec temu. Tem uczuciem przejęty, nie poprzestał Wybrany od ludu na samem tylko wezwaniu do pojednania się, lecz nadto dał niedawno świetny przykład z swéj strony. (Alluzya do udzielonych amnestyi.) Deputowani kraju dołożą wszelkich usiłowań każdy w swoim zakresie, aby wszystkie stronnictwa na jedne tylko zredukować, jakie tylko na przyszłość jest możliwe i godne szacunku: to jest na stronnictwo dwukrotnie już wolą narodu proklamowane partyą narodową Francyi." *(Pr. Gaz.)*

(Solenne Te Deum na cześć urodzin Jego Mości Cesarza Austryi.)

Paryż, 20. sierpnia. *Allg. Ztg.* donosi: „Urodziny Cesarza Austryi obchodzono tutaj, solennem odśpiewaniem *Te Deum*. Uroczystość tę wyprawił dyrektor katolickiéj gminy robotników w Paryżu; przed kilka laty kazał on wybudować osobny kościół, w którym niemieckim robotnikom i ich familiom chrześciańską naukę wykładają w języku macierzystym i w ogóle całe nabożeństwo odprawiają w języku niemieckim. A że cesarski rząd wspiera pobożne to przedsiębierstwo hojnym datkiem pieniężnym, przeto dyrektor nie chciał pominąć tego dnia, aby nie okazał Swojéj wdzięczności. Na wezwanie jego przybyli na sumę, któréj towarzyszył śpiew robotników niemieckich, urzędnicy tutejszej c. k. legacyi i jeneralnego konzulatu, z panem Hübner na czele. Po skończonej sumie odśpiewano *Te Deum* również w niemieckim języku, co na obecnych Austryakach głęboką senzacyę zrobiło. Na wszelki sposób okazuje i ta okoliczność wielką zmianę, jakiej polityczne ideje od dwóch ostatnich lat między pracującemi klasami w Paryżu doznały. *(G. W.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 24. sierpnia. Traktat handlowy z Belgią ratyfikowano na lat dziesięć i wejdzie z d. 1. stycznia w moc obowiązującą.— Porta dała Francyi zupełną satysfakcyę względem sprawy w Tripolis. *(Abl. W. Z.)*

Belgia.

(Litogr. „kor. austr." o traktacie handlowym zawartym między Belgią i Francyą.)

Według doniesienia telegraficznego nastąpiła już ratyfikacya zawartego między Belgią i Francyą traktatu handlowego na dziesięć lat z mocą obowiązującą począwszy od dnia 1. stycznia 1853.

Niektóre pisma publiczne usiłowały wystawić dotychczasowe ociąganie się Francyi jako wynikłość pewnéj polityki przymusu i zatrważania. Niepodzielamy tego zdania. Nie możemy przypuścić, aby Francya w polityce swojéj w ogóle miała nieprzyjazne zamiary względem Belgii. Jakkolwiek z ogólnego stanowiska konserwacyjnego pochwalić nie można polityki, według któréj belgijscy mężowie stanu od kilku lat postępowali; jednakże należy egzystencya i neutralność Belgii bezwarunkowo do owych internacyonalnych ustanowień, które od wszystkich mocarstw muszą być szanowane i strzeżone. Dotychczasowa polityka prezydenta republiki francuskiej upoważnia owszem do zaufania, że i on co do internacyonalnego stanowiska Belgii te same podziela zdania i zasady. Właściwa przyczyna, dlaczego ten traktat tak późno przyszedł do skutku, zdaje się głównie w tem zależeć, że dawniejszy traktat nieprzynosił Belgii korzyści realnych i dlatego Belgia robiła trudności gdy szło o przyjęcie nowych przez Francyę zaproponowanych warunków, n. p. zakazowi przedruku bez odpowiedniéj koncesyi. Dzienniki belgijskie podały w tym względzie mnóstwo szczegółów, między innemi zwracały uwagę na tę okoliczność, że przywóz przędzy lnianej do Francyi właśnie z przyczyny konwencyi ciągle się zmniejsza. Belgia niemiała żadnego zysku z traktatu, niemogła przeto nic stracić przez zwlekanie w ostatnich układach.

Zdaje się jednak, że wzgląd na niemiecki związek cłowy nakłonił Francyę w ostatnich czasach do większéj uczynności. Było bowiem stałą zasadą, że stosunek handlowy Belgii do Francyi także reguluje jéj stosunek do związku cłowego. Zdaje się więc, że obawa, aby Belgia niewidząc rzeczywistych korzyści w konwencyi z Francyą nie weszła w bliższe stosunki handlowe i cłowe z Niemcami, przyspieszyła zawarcie rzeczonego traktatu, który teraz według wszelkiego prawdopodobieństwa na podstawie wzajemnéj korzyści przyszedł do skutku. Jestto zaszczytem dla Belgii, że się zobowiązała położyć tamę niegodnemu postępowaniu z przedrukiem i tym sposobem zatarła zmazę, która Francyi, jéj autorom, i wydawcom rzeczywistym była powodem do słusznych zażaleń. *(L. k. a.)*

Włochy.

(Wiadomości bieżące z Turynu.)

Piszą z *Turynu* pod dniem 21. b. m. *Gazetta Piemontese*, urzędowy organ rządu zbija stanowczo wszelkie pogłoski o zmianie ministeryum. C. k. austryacki poseł hrabia Apponyi powrócił z Wiédnia. Dnia 25. b. m. jest tutaj spodziewany Aleksander Dumas dla rozpoczęcia swych studyów o pochodzeniu Sabaudzko-Karignańskiego domu. Wezbranie wody zrobiło koło Ivrea wielką szkodę; woda zerwała koło Toletto kamienny most, który 300,000 lire kosztował i pozostawiła tylko dwie arkady.

(Nowy bassin w porcie neapolitańskim.)

Neapol, 16. b. m. W tutejszym wojennym porcie utworzono solennie nowy bassin. Król Jego Mość wraz z swą familią znajdował się na téj uroczystości. *(Lit. kores. austr.)*

(Wiadomości bieżące z Rzymu.)

Rzym, 14. sierpnia. Przyjęcie ustawy o ślubach cywilnych przez Izbę sardyńską sprawiło przykre w kuryi Rzymskiej wrażenie. Mimo to nietracą tutaj nadziei pomyślnego ile być może załatwienia głównéj kwestyi sporu aż do najbliższego konsystorium, bez względu nawet na zaszłe potąd nieporozumienia. Bez odstąpienia od głównych zasad swoich, przychyli się jednak Watykan do spodziewanych ze strony Sardynii propozycyi dla otrzymania spokoju z większą może łatwością, niżby to dawniéj było nastąpiło. Kilku biskupów z Liguryi i Sabaudyi przybyło do tego miasta. — J. Ś. papież mianował nadzwyczajną, z kardynałów i prałatów składającą się komisyę, która mu przedłożyć ma propozycye względem zaprowadzenia nowego systemu administracyjnego dla dóbr kamery apostolskiéj. Z dotychczasowego przyłączenia jéj do różnych dykasteryi świeckich, mianowicie do ministeryum finansów, powstały niektóre komplikacye z materyalną szkodą skarbu publicznego. J. Ś. postanowił przeto, aby na przyszłość miały dobra te osobną administracyę. — Książę następca Sasko-Wajmarski przybył tu z małżonką swoją w poniedziałek wieczór, i za kilka już dni zamierza udać się w dalszą podróż do Neapolu i Sycylii. — Rozboje na gościńcach w północnej stronie Romagna potąd jeszcze nieustały. Tego poniedziałku rozstrzelano znowu dwóch bandytów w Ferrara. *(G. Pr.)*

(Depesze telegraficzne.)

Chambery, 20. b. m. Księżna Orleańska przybyła wraz z hrabią Paryża do St. Gervais.

Mantua, 23. sierp. Flm. hrabia Radetzky przejeżdżał tędy z Bononii do Werony.

Turyn, 22. sierp. Z końcem tego miesiąca odbędzie się pod San Maurizio wielki manewr polny. Według dziennika *Sentinella catholica* w nocy z 14. na 15. b. m. obrzucono francuskie konzularne herby w Nizza, Villafranca i Oneglia błotem i zhańbiono. Małżonka hrabi *Costa della Torre* otrzymała pozwolenie towarzyszyć mu przez czas jego aresztacyi. *(L. k. a.)*

Prusy.

(Nabożeństwo katolickie w Swinemünde.)

Berlin, 22. sierpnia. Podczas tegorocznej pory kąpielowej przybyła do Swinemünde niejaka liczba katolików, między tymi także

dwóch księży z pobliskich dyecezyi. Namienieni katolicy udali się do książęco-biskupiego delegata, imx. proboszcza Pelldram w Berlinie z prośbą, aby tym księżom pozwolił odprawiać nabożeństwo w przyzwoitym, prywatnym domu. Delegat przychylił się do prośby, a gdy ze Szczecina przysłano potrzebne do odprawiania mszy świętej paramenta, obchodzono w Swinemünde dnia 15. pierwszy raz uroczyście święto Wniebowzięcia Maryi Panny. — Jaką gorliwość okazali przytem katolicy, niech to służy za dowód, że obecny tamże lekarz praktyczny prosił, aby mu podczas sumy ministrować pozwolono. *(Wien. Ztg.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 25. sierpnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% $103^{1}/_{4}$ p. $4^{1}/_{2}$% z r. 1850 $104^{5}/_{8}$. $4^{1}/_{2}$% z r. 1852 $104^{1}/_{8}$. Obligacye długu państwa —. Akcye bank. $108^{1}/_{2}$ l. Pol. list. zastaw. —; nowe $97^{1}/_{4}$; Pol. 500 l. 91; 300 l. 153 l. Frydrychsdory $13^{1}/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $10^{5}/_{8}$. Austr. banknoty $85^{5}/_{12}$.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 24. sierpnia.)

Metal. austr. 5% $81^{1}/_{4}$; $4^{1}/_{2}$ $73^{3}/_{8}$. Akcye bank. 1367. Sardyńskie —. Hiszpańskie $44^{13}/_{16}$. Wiédeńskie $101^{3}/_{8}$. Losy z r. 1834 —; 1839 r. $115^{3}/_{4}$.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 26. sierpnia. W ciągu dnia wczorajszego zachorowało na cholerę w Warszawie osób 185, wyzdrowiało 200, umarło 119; ogólna liczba chorych 800. *(Gaz. Warsz.)*

Egipt.

(Zmiany w ministeryum. — Uroczystość „Kalidi.")

Kairo, 5. sierpnia. W obsadzeniu wyższych posad rządowych zaszły niektóre zmiany.

Edhem-Baszę mianowano ministrem spraw zewnętrznych, Khair-Eddin-Baszę handlu, Adderaman-Beja, rodowitego Maltańczyka, dyrektorem policyi.

Mianowania te, pisze *Journal des Débats*, uważają w ogóle za nieprzyjaźne dawnym, politycznym tradycyom krajowym. Są tu tego zdania, że ministeryum spraw zewnętrznych nie mogło być powierzone zdolniejszemu jak Edhem-Basza mężowi; z drugiej zaś strony utrzymują, że trudne funkcye te od dawna już piastowane przez Chrześcian powinnyby oddane być nareszcie dygnitarzom muzułmańskim. Do zmian tych nie przywiązują wprawdzie żadnej szczególnej wagi; mimoto jednak należy wspomnąć o nich. — Mianowanie zresztą tych ministrów znajomych z sympatyi swoich dla Anglii, zdaje się na to wskazywać, że wice-król i nadal nie myśli cofnąć swych koncesyi, i że nieufając siłom swoim oswobodzenia się z pod wpływu nowych sprzymierzeńców, chce raczej zdać się całkiem na ich dyskrecyę.

Dnia 1go sierpnia odbyła się uroczystość „Kalidj," powtarzająca się corocznie w Kairze o tym czasie, kiedy wody Nilu dość już wysoko wezbrały, i można spuścić je do wewnętrznego kanału miejskiego. Abbas Basza zawinął był z swoją flotylą parową z Bennach dla wzięcia udziału w tej ceremonii; nie wysiadał jednak na ląd, i wrócił spiesznie do swej rezydencyi.

Poseł w. porty potąd jeszcze nie powrócił; spóźniony przyjazd jego nabawia niespokojem stronników rządowych. *(Abb. W. Z.)*

Persya.

(Cholera w Aserbeidszan.)

Według listów z Trebizondy pod dniem 3. b. m. wybuchła w perskiej prowincyi *Aserbeidszan* cholera. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 19. sierpnia. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszych dwóch tygodniach bieżącego miesiąca na targach w Kołomyi, Śniatynie, Kuttach i Obertynie w przecięciu korzec pszenicy 5r.52k.—5r.24k.—6r.14k.—5r., żyta 4r.6k.—3r.20k.—3r.56k.—4r., jęczmienia 2r.44k.—2r.7k.—2r.24k.—3r., owsa 2r. $5^{3}/_{4}$k.—2r.8k.—2r.6k.—2r, hreczki 3r.23k.—3r.16k.—4r.—0., kukurudzy 4r.7k.—3r.32k.—3r.36k.—3r.30k., kartofli 3r.12k.—0—1r. 20k.—0. Za cetnar siana płacono 28k.— 44k.—1r.20k.—45k., nasienia konicza tylko w Kołomyi 40r., wełny 95r.—0—30r.—0. Za sąg drzewa twardego płacono 5r.54k.—13r.36k.—5r.45k.—4r., miękkiego 3r.30k.— 0—4r.45k.—0. Funt mięsa wołowego kosztował $3^{1}/_{5}$k.—$3^{3}/_{4}$k.—$3^{2}/_{5}$k.—$3^{1}/_{2}$k. i garniec okowity 1r.40k.—1r.28k.—1r.40k.—1r.30k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 28—29. sierpnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	30	5	34
Dukat cesarski	„ „	5	35	5	39
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	42	9	45
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	$52^{1}/_{2}$	1	$53^{1}/_{2}$
Talar pruski	„ „	1	43	1	46
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	23	1	24
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	85	15	85	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 29. sierpnia 1852.

		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	mon. konw.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiédeński z 28. sierpnia.)

Amsterdam $163^{1}/_{2}$ l. 2. m. Augsburg $117^{1}/_{4}$ l. uso. Frankfurt $116^{1}/_{2}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $174^{1}/_{2}$ l. 2. m. Liwurna 115 p. 2. m. Londyn 11.40. l. 3. m. Medyolan 117. Marsylia 139 l. Paryż 139 l. Bukareszt —. Konstantynopel —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $97^{13}/_{16}$; lit. B. $113^{1}/_{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 27. sierpnia o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 26. Ces. dukatów obrączkowych agio $25^{1}/_{2}$. Ros. Imperyały 9.44. Śrebra agio $17^{1}/_{2}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. sierpnia.

Hr. Baworowski Wiktor, z Tarnopola.—Hr. Dzieduszycki Edward, z Medowa. — Hr. Karnicki Feliks, z Stojanowa. — Baron Beess Arnolf, z Boniowic. — Baron Konopka Kazimierz i Henryk, z Tarnopola. — PP. Gniewosz Damian, z Wiédnia. — Kęszycki Józef, z Stanisławowa. — Morawski Ignacy, z Oleszy. — Ustrzycki Waleryan, z Zamiechowa. —Postruski Józef, z Wojniłowa.

Dnia 29. sierpnia.

Przewielebny ksiądz Bocheński, biskup gr. kat., z Uniowa. — Hr. Krasicki Edmund, z Liska. — Hr. Dzieduszycka Teodosia, ze Stryja. — Hr. Poletyło Wanda, z Korczmina. — Hr. Potocka Filipina, z Krakowa. — PP. Czerwiński Józef, z Remizowic. — Romaszkan Mikołaj, ze Stanisławowa. — Bogdanowicz Maksymilian, z Przemiwółek. — Janko Karol, z Kalnikowa. — Malczewski Julian, ze Skwarzawy. — Żarski Kazimierz, z Kulawy. — Drzewiecki Józef, z Remenowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. sierpnia.

PP. Paygert Stanisław, do Krzywenki. — Platner Fryderyk, do Kopeczyniec.— Radziejowski Klemens, do Kłodzienka.

Dnia 29. sierpnia.

Hr. Dzieduszycka Izabela, do Jabłonowa. — PP. Szlachtowski Stanisław, c. k. radzca finansowy, do Tarnopola. — Rulikowski Kajetan, do Switażowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. i 29. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zran.	28 3 26	+ 9°	+ 16°	zachodni.₀	bardzo pochm.
2 god. pop.	28 4 04	+ 16°	+ 7°	„	pogoda ⊙
10 god. wie.	28 4 69	+ 10°		Wschodni⁰	„
6 god. zran.	28 5 06	+ 7°	+ 16,5°	Wschodni 1	pogoda ⊙
2 god. pop.	28 4 75	+ 16,5°	+ 7°	Połud.wschod. 1	„
10 god. wie.	28 4 36			cicho	„

TEATR.

Dziś: komedya niem.: **„Er muss aufs Land."**
Jutro: komedya niem.: **„Kinder des Regiments."**

Na c. k. loteryi we Lwowie wyciągnięto dnia 28. sierpnia 1852 roku następujące pięć numera:

80. 6. 23. 21. 88.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 11. i 22. września 1852.

KRONIKA.

Przed kilkunastu dniami (Ob. Nr. 183 G. L.) donosiliśmy ile ucierpiała od pożaru w Żółkiewskiem wioska *Szczepiatyn*, i zapowiedzieli oraz otwarcie składki na podratowanie mieszkańców, którym całe mienie spłonęło. Szlachetne serca nie odmówiły wsparcia, osobliwie Obywatele z bliższych pogorzelcom okolic pospieszyli nieść sąsiedzką pomoc, ażeby ile możności prędki zgotować przytułek i zabezpieczyć niejako los stroskanym, nim bliska jesień i zima zmusić mieszkańca mogła opuścić miejsce rodzinne, a szukać po obcych zagrodach przytułku. Ofiarowali zatem przedewszystkiem na odbudowanie wiejskich chałup JW. hr. *Poletyło*, dziedzic Szczepiatyński, 35 dębów i 50 sosen, p. *Skólimowski* z Dyniska 100 sosen, p. *Zahaszewska* ze Staj 12 odziomków, i p. *Udrycki* z Choronowa 53 sosen; oprócz tego hr. Poletyło oświadczył się z gotowością dostarczyć potrzebnego budulcu dla 29 najbiedniejszych włościan za bardzo pomierną cenę, którą w niemożności uiszczenia, na przyszły rok odrobić będą winni. — Co do zasiłków w gotowiźnie Redakcya Gaz. Lw. zebrała składkę 8 złr. m. k. i złożyła w Prezydium rządów krajowych dla przesłania w miejsce przeznaczenia. (Ob. N. 183. i 191 G. L.)

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** — *Z c. k. galic. drukarni rządowéj.*